

Sygn. akt XVI C 2640/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 06 września 2016 r.

Sąd Rejonowy dla W. M.w W., XVI Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Ewa Suhecka- Bartnik

Protokolant: Aleksandra Klimczak

po rozpoznaniu w dniu 06 września 2016 r. w W. na rozprawie sprawy

z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w (...) Spółki Akcyjnej w S.

przeciwko Szpitalowi (...) Samodzielnemu Publicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej w W.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w W. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w S. kwotę (...) (osiem tysięcy siedemset osiemnaście) złotych z:

1) ustawowymi odsetkami od kwoty (...),62 (siedem tysięcy sześćset trzydzieści osiem i 62/100) złotych od dnia 30 sierpnia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 01 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

2) ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty (...),38 (jeden tysiąc siedemdziesiąt dziewięć i 38/100) złotych od dnia 25 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty;

2. oddala powództwo (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. w pozostałym zakresie;

3. oddala powództwo (...) Spółki Akcyjnej w Ł. w całości;

4. zasądza od pozwanego Szpitala (...) Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w W. na rzecz (...) Spółki Akcyjnej w S. kwotę (...) (jeden tysiąc czterysta jedenaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

(...)

UZASADNIENIE

W pozwie złożonym w dniu 30 sierpnia 2014 roku (według daty złożenia w placówce pocztowej) powód (...) S.A. z siedzibą w Ł. domagał się od pozwanego Szpitala (...) w W. zapłaty 33.912,09 zł z ustawowymi odsetkami od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że niniejszym pozwem dochodzi roszczeń wynikających z umowy o współpracy w zakresie zarządzania płynnością z dnia 29 czerwca 2012 r. zawartej przez powódkę ze spółką (...) SA z siedzibą w S.. Na jej podstawie powódka poręczyła istniejące i niewymagalne, jak również przyszłe zobowiązania m. in. pozwanego szpitala do górnej granicy określonej w tej umowie wynoszącej 58.000.000 zł, przy czym poręczenie obejmowało zobowiązania pozwanego z tytułu należności głównej wraz z odsetkami. Dostawca zobowiązał się do przekazywania powodowi zestawienia wszystkich faktur VAT wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym na koniec miesiąca, w którym je wystawiono, nie później jednak niż do 10. dnia następnego miesiąca. W przypadku, gdyby Szpital nie wywiązał się ze

swojego zobowiązania i nie uregulował zobowiązań względem dostawcy, strony ustaliły, że datą zawiadomienia spółki o konieczności spłaty poręczanego zobowiązania: w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 1. a 15. dniem miesiąca jest 15. dzień miesiąca, w przypadku faktur, których termin wymagalności upłynął między 16. a 31. dniem miesiąca jest ostatni dzień miesiąca. W terminie 45 dni od dnia otrzymania zawiadomienia powódka zobowiązała się dokonać zapłaty na rzecz dostawcy poręczanego zobowiązania, powiększonego o należne odsetki ustawowe naliczone od daty wymagalności zobowiązań szpitala do dnia zapłaty. W wykonaniu swojego zobowiązania powódka przekazała dostawcy zestawienie faktur poręczonych z dnia 16 lipca 2013 roku, 27 września 2013 roku oraz 28 sierpnia 2013 roku. O zawarciu umowy poręczenia oraz poręczeniu zobowiązań Szpitala przez powódkę pozwany został poinformowany odrębnym pismem. Jak wyjaśnił dalej powód, z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktur VAT o numerach: (...) powód w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia w dniu 14 sierpnia 2013 roku spłacił za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z ww. faktur, powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala przez powoda, a następnie pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 3.265,92 zł. W związku z powyższym powód stwierdził, iż wstąpił, na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c., w prawa zaspokojonego wierzyciela do wysokości dokonanej zapłaty, tj. całej należności głównej oraz odsetek naliczonych na dzień dokonania zapłaty. Jednocześnie, jak podał powód, w tym samym dniu zawiadomił pozwanego o dokonanej zapłacie, wzywając go do uiszczenia zaległości, nabywając tym samym prawo do naliczenia odsetek za zwłokę. Niniejszym pozwem powódka dochodzi zatem od pozwanego należności w kwocie 3.265,92 zł tytułem należności głównej oraz 505,19 zł tytułem należnych odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 28 sierpnia 2014 roku.

Następnie z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktur VAT o numerach: (...) powód w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, w dniu 28 sierpnia 2013 roku spłacił za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z ww. faktur, powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala przez powoda, a następnie pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 3.768,01 zł, o czym w tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego wzywając go do zapłaty. Niniejszym pozwem powódka dochodzi zatem od pozwanego także należności w kwocie 3.768,01 zł tytułem należności głównej oraz 559,12 zł tytułem odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 28 sierpnia 2014 roku.

Następnie z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktur VAT o numerach: (...) powód w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, w dniu 11 września 2013 roku spłacił za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z ww. faktur, powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala przez powoda, a następnie pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 3.400,27 zł, o czym w tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego wzywając go do zapłaty. Niniejszym pozwem powódka dochodzi zatem od pozwanego także należności w kwocie 3.400,27 zł tytułem należności głównej oraz 489,17 zł tytułem odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 28 sierpnia 2014 roku.

Następnie z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktur VAT o numerach: (...) powód w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, w dniu 27 września 2013 roku spłacił za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z ww. faktur, powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala przez powoda, a następnie pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 4.238,35 zł, o czym w tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego wzywając go do zapłaty. Niniejszym pozwem powódka dochodzi zatem od pozwanego także należności w kwocie 4.238,35 zł tytułem należności głównej oraz 587,51 zł tytułem odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 28 sierpnia 2014 roku.

Kolejno z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktur VAT o numerach: (...) powód w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, w dniu 16 października 2013 roku spłacił za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z ww. faktur, powiększoną o odsetki naliczone

od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala przez powoda, a następnie pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 9.859,64 zł, o czym w tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego wzywając go do zapłaty. Niniejszym pozwem powódka dochodzi zatem od pozwanego także należności w kwocie 9.859,64 zł tytułem należności głównej oraz 1.273,41 zł tytułem odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 28 sierpnia 2014 roku.

Następnie z uwagi na fakt, iż pozwany nie uregulował swoich zobowiązań względem dostawcy wynikających z faktur VAT o numerach: (...) powód w wykonaniu swego zobowiązania wynikającego z umowy poręczenia, w dniu 14 listopada 2013 roku spłacił za pozwanego kwotę należności głównej wynikającej z ww. faktur, powiększoną o odsetki naliczone od daty wymagalności do dnia spłaty zobowiązań szpitala przez powoda, a następnie pomniejszoną o należną powódce prowizję, w konsekwencji czego na rachunek dostawcy wpłynęła kwota 5.324,83 zł, o czym w tym samym dniu powód zawiadomił pozwanego wzywając go do zapłaty. Niniejszym pozwem powódka dochodzi zatem od pozwanego także należności w kwocie 5.324,83 zł tytułem należności głównej oraz 640,67 zł tytułem odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 28 sierpnia 2014 roku.

Powód podniósł, iż pismem z dnia 12 sierpnia 2014 r. bezskutecznie wezwał pozwanego do zapłaty należności, w związku z czym w niniejszym procesie dochodzi od niego kwoty wskazanej w pozwie, na którą składa się suma ww. należności, tj. 29.857,02 zł tytułem należności głównych oraz 4.055,07 zł tytułem należnych odsetek ustawowych wyliczonych na dzień 28 sierpnia 2014 r. (pozew – k. 3-9)

W dniu 23 września 2014 roku Sąd Rejonowy dla Ł. W.w Ł. wydał w sprawie sygn. akt I Nc 1176/14 nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym zgodny z żądaniem pozwu (nakaz zapłaty – k. 385).

W sprzeciwie od ww. nakazu zapłaty pozwany zaskarżył nakaz zapłaty w całości. Nakazowi zapłaty zarzucił naruszenie art. 499 pkt 2 k.p.c. przez uznanie, iż przytoczone przez powoda okoliczności nie budzą wątpliwości, a także naruszenie prawa materialnego – art. 54 ust. 5 i 6 ustawy z 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2013 r. nr 217) poprzez nieuznanie dokonania czynności prawnej przez powoda, zmiany wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej za nieważną, w sytuacji gdy nastąpiło to bez wyrażenia zgody przez podmiot tworzący; nieuwzględnienie, że powód czyni ze swego prawa użytek sprzeczny z zasadami współzycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c.; nieuwzględnienie postanowień § 11 ust. 3 umowy nr (...) z dnia 30 października 2012 r. i § 11 ust. 3 umowy nr (...) z dnia 2 stycznia 2013 r. łączących pozwanego z (...) S.A. w S., mocą którego strony ustaliły, iż wierzytelności wykonawcy określone i wynikające z niniejszej umowy, nie mogą być przenoszone na osoby trzecie bez uprzedniej pisemnej zgody drugiej strony. Pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwany podniósł, że podmiot tworzący samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej nie wyraził zgody na zmianę wierzyciela. Ponadto pozwany podniósł, że umowa o współpracy w zakresie zarządzania płynnością zawarta pomiędzy pozwanym a (...) S.A. jest umową pozorną, zawartą dla ukrycia umowy przelewu wierzytelności, mającą na celu obejście zakazu zbywania wierzytelności. Dodatkowo pozwany stwierdził, że powód czyni ze swego prawa użytek sprzeczny z zasadami współzycia społecznego w rozumieniu art. 5 k.c., w tym przypadku poprzez niezachowanie po stronie powoda „rzetelności kupieckiej”. Zdaniem pozwanego wiąże się to z tym, że powód, nie czekając na uporządkowanie wzajemnych relacji zobowiązaniowych związanych z realizacją przywołanej wyżej umów między (...) S.A. a pozwanym borykającym się z trudnościami wynikającymi z niezadawalającego poziomu finansowania służby zdrowia, podjął działania zmierzające, wbrew zakazom umownym, do ewidentnego zubożenia pozwanego (sprzeciw od nakazu zapłaty – k. 389-396).

Postanowieniem z dnia 26 maja 2015 roku Sąd Rejonowy dla Ł. W.w Ł. stwierdził swoją niewłaściwość i przekazał niniejszą sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi (postanowienie – k. 419)

W piśmie przygotowawczym z dnia 28 grudnia 2015 roku powód (...) S.A. w całości podtrzymał swoje żądanie, podnosząc m.in. iż ustawowy zakaz dokonywania czynności mających na celu zmianę wierzyciela, na który powołał się pozwany nie dotyczy umów poręczenia. Wystąpił także o zawiadomienie się o toczącym procesie wierzyciela stosunku

podstawowego (...) S.A. w S. w trybie art. 196 § 1 k.p.c. Podniósł ponadto, że podstawą jego żądania mogą być przepisy o bezpodstawnym wzbogaceniu (pismo procesowe powoda – k. 438-455).

Zawiadomiony na podstawie art. 196 § 1 k.p.c. o toczącym się postępowaniu (...) S.A. w piśmie z dnia 25 stycznia 2016 r. oświadczył, że przystępuje do sprawy w charakterze powoda. Wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego kwoty 33.922,72 zł z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Wniósł także o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego, wedle norm przepisanych, a także kosztów postępowania ugodowego (wstąpienie do sprawy – k. 533-534).

Pismem z dnia 3 lutego 2016 roku (...) S.A. ograniczył powództwo do kwoty 8.718 zł, tj. do należności wynikających z faktur VAT (...), cofając pozew w pozostałym zakresie bez zrzeczenia się roszczenia (częściowe cofnięcie pozwu – k. 571-572).

W piśmie z dnia 12 kwietnia 2016 roku pozwany nie wyraził zgody na wstąpienie w miejsce powoda (...) S.A. oraz nie wyraził zgody na częściowe cofnięcie pozwu przez (...) S.A. (pismo procesowe strony pozwanej – k. 626).

W piśmie procesowym z dnia 12 maja 2016 roku powód (...) S.A. stwierdził m.in. iż zgoda pozwanego na częściowe cofnięcie pozwu nie była wymagana (pismo procesowe powoda (...) S.A. – k. 667-668).

Postanowieniem z dnia 30 maja 2016 roku Sąd umorzył postępowanie w sprawie w zakresie powództwa (...) S.A. w części ponad kwotę 8.718 zł (postanowienie – k. 673).

W dalszym toku procesu stanowiska stron nie uległy zmianie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Szpital (...) Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (dalej także jako Szpital (...)) i powód (...) S.A. z siedzibą w S. zawarły umowy o dostawę wyrobów medycznych: nr (...) z dnia 30 października 2012 r. i nr (...) z dnia 2 stycznia 2013 r., których przedmiotem była dostawa wyrobów farmaceutycznych o łącznej wartości odpowiednio 242.655,26 zł i 30.434,40 zł brutto (§ 1 i 2 umów). (...) S.A. zobowiązała się do realizacji przedmiotu ww. umów przez okres 24 miesięcy od ich zawarcia. Realizacja miała odbywać się na podstawie zamówień częściowych składanych przez Szpital (...) ZOZ (§ 3). Strony umowy ustaliły, iż płatność będzie realizowana na rzecz (...) S.A. sukcesywnie po dostawie przedmiotu umowy w terminie 30 dni od daty dostarczenia zamawiającemu prawidłowo wystawionej faktury (§ 4 ust. 1). Uzgodniono, iż w przypadku nie uregulowania przez Szpital (...) ZOZ płatności w terminie określonym w § 4 ust. 1 umowy, (...) S.A. przysługiwać będzie prawo naliczania odsetek od wartości niezapłaconej faktury w wysokości odsetek ustawowych (§ 6 ust. 4). W § 11 ust. 3 obu z ww. umów strony postanowiły, że ich prawa i obowiązki określone i wynikające z umowy, w tym cesja wierzytelności, nie mogą być przenoszone na osoby trzecie bez uprzedniej pisemnej zgody drugiej strony.

(dowód: umowy dostawy wraz z załącznikami – k. 399-408)

W dniu 29 czerwca 2012 r. (...) S.A. w S., jako dostawca, i (...) S.A. w Ł. zawarły umowę o współpracy w zakresie zarządzania płynnością, na podstawie której (...) S.A. poręczył istniejące i niewymagalne zobowiązania, a także przyszłe zobowiązania wskazanych w umowie zakładów opieki zdrowotnej, w tym Szpitala (...), obejmujące należności główne wraz z odsetkami, powstałe z tytułu usług i dostaw określonych odrębnymi umowami do łącznej kwoty 22.495.000 zł (sumę poręczenia wobec dostawcy (...) S.A. następnie zwiększono na podstawie aneksu nr (...) z dnia 16 grudnia 2013 r. do kwoty 58.000.000 zł). Dostawca zapewnił, że wszystkie wierzytelności są bezsporne, nieprzedawnione, nie zostały w żaden sposób zmodyfikowane przez jakąkolwiek czynność prawną, nie są w jakikolwiek sposób obciążone na podstawie przepisów prawa lub postanowień jakiejkolwiek umowy, nie są objęte postępowaniem naprawczym, upadłościowym ani bankowym postępowaniem ugodowym, nie są przedmiotem egzekucji komorniczej lub administracyjnej, nie podlegają potrąceniu ani innym zarzutom dopuszczalnym do podniesienia przez zakłady opieki zdrowotnej przeciwko dostawcy w chwili udzielania poręczenia, ani też nie

podlegają zajęciu w trybie właściwych przepisów, zaś ich wysokość podlega rzeczywistemu zadłużeniu dłużnika. Dostawca zobowiązał się przekazywać poręczycielowi zestawienie wszystkich faktur VAT wystawionych w danym miesiącu kalendarzowym na koniec miesiąca, w którym je wystawiono, nie później niż 10. dnia następnego miesiąca. Strony umowy określiły wynagrodzenie za poręczenie w postaci prowizji w wysokości 0,20% wartości ustalonego limitu poręczanych zobowiązań, płatnej w 4 ratach kwartalnych, przy czym płatność pierwszej raty nastąpi w terminie 4 miesięcy od dnia zawarcia umowy. Strony szczegółowo ustaliły terminy zawiadomienia poręczyciela przez dostawcę o niespłaceniu poręczonych zobowiązań oraz terminy spłaty zobowiązań przez poręczyciela. Strony ustaliły, że w zakresie spłaconego zobowiązania poręczyciel staje się wierzycielem Szpitala z prawem do naliczania dalszych odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia wezwania zakładu opieki zdrowotnej do spłaty zobowiązania względem poręczyciela. Za wykonanie umowy strony ustaliły wynagrodzenie w postaci prowizji: w wysokości 100% wartości należnych odsetek naliczonych od dnia wymagalności zobowiązań zakładu opieki zdrowotnej do dnia ich spłaty. W przypadku spłaty przez poręczyciela całości lub części poręczonego zobowiązania dostawca zobowiązał się poinformować zakład opieki zdrowotnej o dokonanej zapłacie i przejściu wierzytelności listem poleconym w terminie 3 dni od otrzymania zapłaty, zaś kopie oświadczenia (...) S.A. w terminie 7 dni od otrzymania zapłaty. W przypadku spłaty przez zakład opieki zdrowotnej całości lub części poręczonego zobowiązania dokonanej przed zapłatą (...) S.A., dostawca zobowiązał się zawiadomić o tym (...) S.A. w terminie 30 dni od otrzymania zapłaty. Umowa została zawarta na okres 12 miesięcy, a następnie okres jej obowiązywania był przedłużony.

(dowód: umowa zarządzania płynnością wraz z aneksami – k. 29-179)

(...) S.A. poręczył zapłatę zobowiązań potwierdzonych fakturami wystawionymi wobec Szpitala (...) przez (...) S.A. o numerach: (...) na kwotę 1.192,75 zł z datą wymagalności 18 lipca 2013 roku, (...) na kwotę 200,88 zł z datą wymagalności 18 lipca 2013 roku, (...) na kwotę 388,80 zł z datą wymagalności 20 lipca 2013 roku, (...) na kwotę 1085,40 zł z datą wymagalności 20 lipca 2013 roku, (...) na kwotę 179,28 zł z datą wymagalności 25 lipca 2013 roku, (...) na kwotę 155,52 zł z datą wymagalności 28 listopada 2013 r., (...) na kwotę 372,60 zł z datą wymagalności 25 lipca 2013 roku, (...) na kwotę 197,64 z datą wymagalności 27 lipca 2013 roku – w sumie na łączną kwotę 3.400,27 zł. (...) S.A. zapłacił (...) S.A. kwotę 3.400,27 zł wynikającą z ww. faktur w dniu 11 września 2013 roku, o czym zawiadomił Szpital (...) pismem z tego samego dnia, doręczonym w dniu 18 września 2013 roku.

(dowód: wyliczenie – k. 301; informacja o spłacie zobowiązań ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 302-304; zestawienie płatności – k. 305; potwierdzenie przelewu – k. 306; faktury VAT – 309-315)

(...) S.A. poręczył także zapłatę zobowiązań potwierdzonych fakturami wystawionymi wobec Szpitala (...) przez (...) S.A. o numerach: (...) na kwotę 51,84 zł z datą wymagalności 1 sierpnia 2013 roku, (...) na kwotę 237,60 zł z datą wymagalności 1 sierpnia 2013 roku, (...) na kwotę 453,60 zł z datą wymagalności 2 sierpnia 2013 roku, (...) na kwotę 1009,15 zł z datą wymagalności 2 sierpnia 2013 roku, (...) na kwotę 1447,20 zł z datą wymagalności 2 sierpnia 2013 roku, (...) na kwotę 367,20 zł z datą wymagalności 7 sierpnia 2013 roku, (...) na kwotę 181,44 zł z datą wymagalności 7 sierpnia 2013 roku, (...) na kwotę 220,32 z datą wymagalności 11 sierpnia 2013 roku, (...) na kwotę 270 zł z datą wymagalności 14 sierpnia 2013 roku – w sumie na łączną kwotę 4.238,35 zł. (...) S.A. zapłacił (...) S.A. kwotę 4.238,35 zł wynikającą z ww. faktur w dniu 27 września 2013 roku, o czym zawiadomił Szpital (...) pismem z tego samego dnia, doręczonym w dniu 8 października 2013 roku.

(dowód: wyliczenie – k. 316; informacja o spłacie zobowiązań ze zwrotnym potwierdzeniem odbioru – k. 317-319; zestawienie płatności – k. 320; potwierdzenie przelewu – k. 321; faktury VAT – 322-331)

Szpital (...) nie spłacił należności wskazanych w ww. fakturach VAT ani na rzecz (...) S.A. ani na rzecz (...) S.A. (...) S.A. nie uzyskał zgody Szpitala (...) ani jego organu założycielskiego na przeniesienie wierzytelności, zawarcie umów poręczenia ani na spłatę wierzytelności przez osobę trzecią.

(okoliczności niesporne)

Przed tutejszym Sądem w sprawie o sygn. akt XVI Co 2162/15 toczyło się na wniosek (...) S.A. postępowanie w przedmiocie zawiązania do próby ugodowej Szpitala (...) związane z roszczeniem o zapłatę kwoty 7.638,62 zł tytułem należności z faktur VAT o numerach: (...). Szpital (...) nie wyraził zgody na zawarcie ugody i nie stawiał się na posiedzenie wyznaczone na dzień 19 listopada 2015 roku.

(dowód: wniosek o zawiązanie do próby ugodowej – k. 1-2 akt sprawy XVI Co 2162/15, pismo – k. 29 akt sprawy XVI Co 2162/15, protokół rozprawy – k. 37 akt sprawy XVI Co 2162/15)

(...) S.A. przystąpił do niniejszej sprawy w charakterze powoda w dniu 25 stycznia 2016 roku.

(dowód: koperta – k. 568)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie wskazanych w jego opisie dowodów z dokumentów i kserokopii dokumentów oraz wydruków. Dowodom tym Sąd dał wiarę w całości. Strony postępowania nie kwestionowały ich wiarygodności oraz rzetelności. Także Sąd, działając w tym zakresie z urzędu, nie dopatrywał się w tych dowodach niczego, co uzasadniałoby powzięcie wątpliwości co do ich wiarygodności i mocy dowodowej.

Ponadto określić należy, iż tak ustalony stan faktyczny był między stronami w zasadzie bezsporny. Podstawę ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie stanowiły zatem również twierdzenia stron postępowania – w takim zakresie, w jakim strona przeciwna niż ta, która je powoływała, potwierdziła je albo przynajmniej wprost się do nich nie odniosła. Jako bezsporne, w ogóle nie wymagały one bowiem ich wykazywania za pomocą dowodów (art. 229-230 k.p.c.).

Sąd zważył, co następuje:

(...) S.A. w Ł. podlegało w całości oddaleniu, natomiast powództwo (...) S.A. należało uwzględnić niemal w całości.

Powód (...) S.A. wywodził swoje roszczenie z treści umowy zawartej z powodem (...) S.A. w dniu 29 czerwca 2012 roku ze zmianami wprowadzonymi aneksami do niej oraz treści art. 518 § 1 pkt 1 k.c., ewentualnie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Na podstawie powołanej umowy powód poręczył między innymi zobowiązania względem powoda (...) S.A. będącego dostawcą wyrobów medycznych dla pozwanego Szpitala (...) na podstawie zawartych z nim umów o numerach (...), a następnie zapłacił wierzytelności wynikające ze wskazanych w pozwie faktur.

Sąd miał na uwadze, że strona pozwana nie zaprzeczyła wysokości wierzytelności wskazywanych przez powód, ich wymagalności ani okoliczności, iż zostały one spłacone przez (...) S.A. na rzecz (...) S.A. Bezspornym było także, iż pozwany nie uregulował w jakiegokolwiek części dochodzonych należności na rzecz któregokolwiek z powodów.

Istota sporu sprowadzała się do oceny ważności zapisów umowy poręczenia z dnia 29 czerwca 2012 roku (nazwaną umową o współpracy w zakresie zarządzania płynnością) zawartej przez powód, z której to umowy powód (...) S.A. wywodził swą legitymację w niniejszym procesie. Pozwany zakwestionował ważność powyższej umowy.

W pierwszej kolejności wskazać należy, iż elementy przedmiotowo istotne umowy poręczenia i jej skutki zostały uregulowane przez art. 876 i następne k.c. Przez umowę poręczenia poręczyciel zobowiązuje się względem wierzyciela wykonać zobowiązanie na wypadek, gdyby dłużnik zobowiązania nie wykonał (art. 876 § 1 k.c.). Można poręczyć za dług przyszły do wysokości z góry oznaczonej (art. 878 § 1 k.c.). O zakresie zobowiązania poręczyciela rozstrzyga każdorazowy zakres zobowiązania dłużnika (art. 879 § 1 k.c.). Poręczenie ma charakter zabezpieczenia typu osobistego, poprzez umocnienie pozycji prawnej wierzyciela, który może szukać zaspokojenia swojej wierzytelności także z majątku poręczyciela. Skutki zaspokojenia roszczenia głównego wierzyciela przez poręczyciela zostały uregulowane przez art. 518 § 1 pkt 1 k.c. Zgodnie z tym przepisem, osoba trzecia, która spłaca wierzyciela, nabywa spłaconą wierzytelność do wysokości dokonanej zapłaty, jeżeli płaci cudzy dług, za który jest odpowiedzialna osobiście. Dochodzi wówczas do subrogacji ustawowej, tj. przewidzianego ustawą wstąpienia osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela. Osobą trzecią odpowiedzialną osobiście za cudzy dług jest przede wszystkim poręczyciel,

który płacąc ten dług na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c., z mocy prawa nabywa wierzytelność przysługującą wierzycielowi od dłużnika głównego.

Podstawienie osoby trzeciej w prawa wierzyciela z mocy ustawy ma miejsce wyłącznie w przypadkach przewidzianych przez prawo. Nie można w drodze analogii stosować instytucji podstawienia do zbliżonych stanów faktycznych. Dlatego w judykaturze przyjmuje się, że nie każdy przypadek „zapłaty cudzego długu” powoduje skutki prawne subrogacji przewidzianej w art. 518 § 1 k.c. Muszą bowiem pojawić się odpowiednie podstawy prawne wstąpienia płacącego w prawa zaspokojonego wierzyciela. Zgodnie z art. 518 § 1 pkt 1 k.c., podstawienie następuje tylko wówczas, gdy płacący cudzy dług jest za niego odpowiedzialny osobiście (w tym przypadku).

Z uwagi na podniesione przez pozwanego zarzuty, sąd ocenił zasadność powództwa spółek (...) mając na względzie ważność umowy zawartej przez powodów, co ma przełożenie na ocenę, czy istniała po stronie spółki (...) odpowiedzialność osobista za zapłatę długu pozwanego i czy spółka (...) może domagać się zapłaty od pozwanego mimo faktycznie otrzymanej od (...) S.A. kwoty pieniężnej na zaspokojenie roszczeń wynikających z zobowiązań pozwanego szpitala.

Kluczowe znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy ma wykładnia art. 54 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (j.t. Dz. U. z 2013 r., poz. 217 ze zm.). Jak stanowi ust. 5 zd. 1 oraz ust. 6 powołanego przepisu, czynność prawna mająca na celu zmianę wierzyciela samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej może nastąpić po wyrażeniu zgody przez podmiot tworzący. Czynność prawna dokonana z naruszeniem tego wymogu jest nieważna.

Powód (...) S.A. utrzymywał, iż zawarł z powodem (...) S.A. umowę poręczenia w celu zabezpieczenia przysługujących mu od pozwanego wierzytelności, w związku z czym do tej umowy nie znajdują zastosowania przepisy art. 54 ustawy o działalności leczniczej. Twierdził, iż jednym z możliwych skutków zawarcia umowy poręczenia, a nie jej celem, jest wstąpienie poręczyciela w prawa zaspokojonego wierzyciela na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c., natomiast zgoda pozwanego stanowiłaby de facto zgodę na subrogację, która nie jest czynnością prawną, lecz czynnością faktyczną i nie podlega ocenie w kategoriach określonych w art. 58 § 1 k.c.

Ww. powód powołał się przy tym na orzecznictwo sądów apelacyjnych, m. in. Sądu Apelacyjnego w Łodzi, Sądu Apelacyjnego w Lublinie i Sądu Apelacyjnego w Katowicach, w którym wskazywano na konieczność wąskiego rozumienia pojęcia „czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela”, sprowadzając jego zakres do czynności, których istotą jest zamiar bezpośredni stron umowy, istniejący w chwili dokonywania czynności, doprowadzenia do zmiany wierzyciela. Wyłączały z zakresu pojęcia czynności mających na celu zmianę wierzyciela czynność poręczenia w podobnych stanach faktycznych, jaki miał miejsce w niniejszej sprawie, jeśli pozwany nie wykazał, że zawarta umowa o współpracy w zakresie obsługi wierzytelności i udzielania poręczeń miała charakter pozorny.

Sąd w niniejszym składzie nie podziela wyżej wskazanych poglądów Sądów Apelacyjnych. Wskazać należy, iż ustawodawca nie zdefiniował pojęcia „czynności prawnych mających na celu zmianę wierzyciela”. To ogólne sformułowanie wskazuje, że analizowany przepis obejmuje swoją regulacją wszystkie czynności prawne, dotyczące zobowiązań samodzielnego publicznego zakładu opieki zdrowotnej, prowadzące do zmiany wierzyciela. Istotne jest zatem z punktu widzenia określenia zakresu przedmiotowego omawianego pojęcia uwzględnienie charakteru danej czynności i jej celu. Zmiana wierzyciela może być jedynym (wyłącznym), bądź też pobocznym skutkiem dokonywanej czynności. Działanie w celu zmiany wierzyciela jest zawsze działaniem intencjonalnym, zamierzonym, co nie zmienia faktu, że zmiana ta może zostać osiągnięta w różnoraki sposób, wprost (bezpośrednio), bądź w sposób pośredni. Jeżeli zatem przystępując do danej czynności prawnej podmiot ma świadomość tego, że ostatecznie doprowadzi ona do zmiany wierzyciela w ramach stosunku zobowiązaniowego, to mamy do czynienia z „czynnością prawną mającą na celu zmianę wierzyciela”. Innymi słowy zmiana wierzyciela może, ale wcale nie musi być jedynym celem umowy, by poddać ją ocenie w świetle regulacji przepisu art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej. Co więcej, ogólna formuła przywołanego przepisu uzasadnia objęcie jego dyspozycją każdej czynności prawnej, tzn. zarówno takiej, gdzie

zmiana wierzyciela jest objęta postanowieniami umownymi, jak i takiej, gdzie zmiana podmiotu uprawnionego jest konsekwencją czynności prawnej, skutkującej wejściem w prawa zaspokojonego wierzyciela.

Innymi słowy, w ocenie Sądu, analizowany przepis nie obejmuje jedynie takich czynności prawnych, istotą których samą w sobie jest zmiana wierzyciela. Ustawodawca nie ograniczył bowiem zakazu dokonywania czynności prawnych do czynności cesji, ale nakazał w każdym stanie faktycznym badanie celu dokonywanej czynności. Badania tego nie należy ograniczać jedynie do użytego przez strony umowy z 29 czerwca 2012 roku sformułowania „poręcza”, ale badać należy również pozostałe postanowienia tejże umowy. Ponadto należy mieć na uwadze cel wprowadzenia ograniczeń przez nowelizację poprzednio obowiązującej ustawy z 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. nr 14 z 2007 r., poz. 89), obowiązującą od 22 października 2010 roku. Ustawodawca nowelizując tenże przepis dążył do tego, by wyeliminować proceder w postaci „handlu szpitalnymi długami”. Mając to na uwadze należy przyjąć, iż wszelkie działania, nawet na pozór nie sprzeciwiające się obowiązującym przepisom prawa, a jednak powodujące ten niepożądany stan rzeczy mogą zmierzać do obejścia uregulowania art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej. Takie zapatrywanie koreluje także ze stanowiskiem doktryny, zgodnie z którym sformułowanie użyte w art. 54 ust. 5, tj. „mające na celu”, oznacza, że chodzi tu nie tylko o umowy bezpośrednio dotyczące zmiany wierzyciela, lecz także te umowy, których skutkiem jest taka zmiana (tak M. Dercz w komentarzu do art. 54 [w:] M. Dercz, T. Rek, Ustawa o działalności leczniczej. Komentarz, Wyd. ABC, 2012).

Znajduje ono w również oparcie w poglądzie wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z 6 czerwca 2014 r. w sprawie sygn. I CSK 428/13 z powództwa (...) S.A. przeciwko innemu zakładowi opieki zdrowotnej, który w całości podziela Sąd w niniejszym składzie. Sąd Najwyższy miał na uwadze cel i charakter regulacji prawnej zawartej w art. 54 ust. 5 i 6 ustawy o działalności leczniczej (i odpowiednio art. 53 ust. 6 i 7 poprzednio obowiązującej ustawy o zakładach opieki zdrowotnej). Przewidziano w niej nie tylko zakaz dokonywania czynności prawnych prowadzących do zmiany wierzyciela zakładu opieki zdrowotnej, ale nawet szczególną reglamentację prawną obrotu wierzytelnościami „szpitalnymi” i to w interesie ogólnym, a nie tylko w interesie samej jednostki leczniczej. Świadczą o tym wskazane w ustawie przesłanki udzielenia (odmowy wyrażenia) zgody, jak konieczność zapewnienia ciągłości udzielania świadczeń zdrowotnych, analiza finansowa i wynik finansowy zakładu opieki zdrowotnej za rok poprzedni), czas udzielenia zgody (ex ante, a nie ex post), procedura jej udzielania, a także przyznanie legitymacji czynnej organowi założycielskiemu w procesie o stwierdzenie nieważności czynności prowadzącej do zmiany wierzyciela. Sąd Najwyższy uznał, że wprowadzenie po dniu 22 grudnia 2010 r. sankcji nieważności czynności prawnej dokonanej bez zgody organu założycielskiego należy traktować jako remedium legislacyjne na brak skuteczności prawnej umieszczonego w umowach wierzycieli z zakładami opieki zdrowotnej pactum de non cedendo w stosunku do podmiotów udzielających poręczeń za zobowiązania szpitali i wywodzących następnie roszczenia z subrogacji ex lege. Ponadto, Sąd Najwyższy uznał, że nie sposób zakładać, że w art. 53 ust. 6 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej (obecnie art. 54 ust. 5 ustawy o działalności leczniczej) doszło do wyczerpującego katalogu typowych czynności prawnych, których musiałaby dotyczyć zgoda organu założycielskiego. Zamierzeniem ustawodawcy było wskazanie raczej ogólnie na takie czynności prawne, z punktu widzenia ich celu jurystycznego, przewidywanego przez strony czynności, niezależnie od ich dogmatyczno-prawnej konstrukcji oraz typowej dla nich funkcji. Chodziło o eliminowanie takich sytuacji, w których w wyniku określonej czynności prawnej pojawi się nowy wierzyciel zakładu opieki zdrowotnej, dochodzący należności wynikającej z pierwotnie zawartej umowy. Krąg czynności wymienionych w przepisie nie może ograniczać się do cesji, faktoringu, subrogacji umownej, indosu wekslowego. Ponadto, jak zauważył Sąd Najwyższy, ratio legis art. 54 ust. 5 i 6 ustawy o działalności leczniczej jest zapobieżenie narastaniu zadłużenia poszczególnych zakładów opieki zdrowotnej. Zakłady te mają do spełnienia funkcje lecznicze w interesie ogólnym, a ich uczestniczenie w obrocie prawnym powinny sprzyjać niezakłóconemu wypełnianiu tych funkcji. Kolejnym argumentem przemawiającym za uznaniem zawartych przez (...) S.A. umów za nieważne w świetle art. 54 ust. 5 i 6 ustawy o działalności leczniczej, zdaniem Sądu Najwyższego, jest ich komercyjny charakter. Poręczenie obejmujące zobowiązania objęte pozwem udzielane było przez przedsiębiorcę działającego na tzw. rynku wierzytelności, odpłatnie, odsetki za opóźnienie ze spłaceniem wierzytelności subrogacyjnej stanowią dodatkowy dochód poręczyciela, a poręczeniem obejmowano zawsze tzw. pewne wierzytelności (bezsporne, nieprzedawnione, nieobciążone, nieobjęte postępowaniem upadłościowym i egzekucyjnym, niepodlegające potrąceniu ani innym zarzutom), co świadczy o tym,

że poręczyciel liczył przede wszystkim na nabycie spłaconej wierzytelności, a nabytą wierzytelność mógł traktować jako określona inwestycję kapitałową.

Reasumując zamierzeniem ustawodawcy nie było stworzenie zamkniętego katalogu czynności wskazanych w art. 54 ust. 5 u.d.l. przy założeniu, że obejmuje on jedynie takie czynności prawne, w których zmiana wierzyciela stanowiłaby niezbędny element konstrukcyjny danej czynności prawnej. Celem ustawodawcy natomiast było wyeliminowanie sytuacji, w której w wyniku dokonania określonej czynności prawnej pojawi się nowy wierzyciel zakładu opieki zdrowotnej dochodzący należności wynikającej z pierwotnie zawartej umowy. (v. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 23 czerwca 2016 r. VI ACa 556/15)

Nie bez znaczenia pozostaje zatem, że na podstawie umowy z 29 czerwca 2012 r. powodowa spółka (...) poręczyła wierzytelności przysługujące dostawcom od wielu zakładów opieki zdrowotnej na wielomilionową kwotę. Oznacza to, że poręczenie zostało udzielone przede wszystkim w interesie ekonomicznym poręczyciela, zaś zasadniczy, typowy cel poręczenia w postaci stworzenia stanu zabezpieczenia dla wierzyciela zakładu opieki zdrowotnej schodzi tu wyraźnie na plan dalszy.

Mając na względzie powyższe, Sąd doszedł do wniosku, że zawarta przez powodów umowa z 29 czerwca 2012 r. jest nieważna, jako sprzeczna z art. 54 ust. 5 i 6 ustawy o działalności leczniczej. Zarzut strony pozwanej w tym zakresie okazał się zatem trafny.

Należy zauważyć, że art. 54 ust. 5 i 6 ustawy o działalności leczniczej nie może mieć zastosowania do czynności faktycznej, jakim jest zapłata cudzego długu. Jak wynika z powyższych rozważań, powołany przepis nie powoduje nieważności czynności faktycznej, ani nie wprowadza wymogu zgody dłużnika na spłatę długu. Przepis ten wpływa jednakże na ocenę, czy istniała ważna podstawa prawna, aby czynność faktyczna w postaci zapłaty wywołała skutek wyrażony w art. 518 § 1 pkt 1 k.c.

W konsekwencji uznać należy, że po stronie spółki (...) nie powstała odpowiedzialność osobista za zadłużenie pozwanego Szpitala z tytułu zobowiązań wskazanych w pozwie. (...) S.A. nie wstąpiła zatem w prawa zaspokojonego wierzyciela na podstawie art. 518 § 1 pkt 1 k.c. i nie może zasadnie domagać się od pozwanego równowartości świadczeń, które zapłaciła dostawcy w miejsce pozwanego.

W tym miejscu odnieść się należy do zgłoszonego przez (...) S.A. alternatywnego żądania zapłaty na podstawie przepisów o bezpodstawnym wzbogaceniu.

Zgodnie z art. 405 k.c., kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Już pobieżna analiza powyższego przepisu pozwala stwierdzić, iż nie może on znaleźć zastosowania w niniejszej sprawie.

Co prawda Sąd miał na uwadze, iż co do zasady zgodnie z art. 356 § 1 i 2 k.c., dłużnik nie musi osobiście spełniać świadczenia. Zobowiązanie za niego może wykonać także osoba trzecia. Zgodnie z art. 356 § 2 k.c. wierzyciel ma obowiązek przyjąć świadczenie pieniężne od osoby trzeciej, nawet jeśli działa bez wiedzy dłużnika. Jeżeli osoba trzecia spełnia świadczenie za dłużnika, mając świadomość tego faktu, to zasadniczo dokonuje świadomego powiększenia majątku dłużnika a nie wierzyciela. Dłużnik uzyskuje korzyść w postaci zmniejszenia pasywów. (v. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 grudnia 2015 roku I ACa 523/15)

Podzielić należy jednak stanowisko prezentowane w judykaturze, iż warunkiem zaistnienia sytuacji opisanej w art. 356 § 2 k.c. jest to, by spełniający świadczenie działał za dłużnika. Regulacja ta nie znajdzie zastosowania wówczas, gdy działanie osoby trzeciej nie będzie spełnieniem świadczenia za dłużnika, ale będzie realizacją zobowiązania tego podmiotu wynikającą z umowy zawartej z wierzycielem. (v. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2010 r. IV CSK 239/10)

Z taką okolicznością mamy do czynienia w niniejszej sprawie – bowiem to umowa między powodami stanowiła podstawę świadczenia przez (...) S.A. na rzecz (...) S.A. Nie sposób zatem uznać, by zastosowanie znajdował art. 356 § 1 i 2 k.c. to jest by w okolicznościach niniejszej sprawy spełnienie świadczenia w wykonaniu nieważnej czynności prawnej przez (...) S.A. na rzecz (...) S.A. prowadziło do zwolnienia z obowiązku świadczenia pozwanego – by prowadziło do wygaśnięcia zobowiązania pozwanego względem (...) S.A., a zatem by zaistniał stan bezpodstawnego wzbogacenia się pozwanego kosztem spółki (...).

Co więcej również przez pryzmat wyżej cytowanych przepisów ustawy o działalności leczniczej nie sposób uznać, by w ogóle spełnienie świadczenia przez osobę trzecią było możliwe – zdaniem Sądu przepisy te kreują obowiązek osobistego świadczenia przez dłużny szpital, w efekcie czego wskazany przepis nie może znaleźć zastosowania.

W konsekwencji skoro poprzez zapłatę przez (...) S.A. na rzecz (...) S.A. nie doszło do zwolnienia pozwanego z długu, nie wygasło jego zobowiązanie i nie sposób uznać, by pozwany był wzbogacony bezpodstawnie kosztem pozwanej spółki (...).

Wreszcie podnieść należy, iż mając na uwadze wynikające z zasady autonomii każdego podmiotu prawa cywilnego, prawo do samodzielnego kształtowania swojej sytuacji prawnej, należy opowiedzieć się przeciwko zastosowaniu instytucji bezpodstawnego wzbogacenia do sytuacji świadomego i niemającego podstawy prawnej działania w sferze interesu prawnego wzbogaconego. Roszczenie takie powinno być rozważane w pierwszej kolejności na podstawie art. 410 i 411 k.c., dlatego podmiot, który spełnił świadczenie z nieważnej umowy powinien żądać jego zwrotu, jako nienależnie uzyskanego, od swojego kontrahenta. (v. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2016 roku III CSK 245/15)

Zatem powód (...) S.A. ma wyłącznie roszczenie przeciwko powodowi (...) S.A. o zwrot świadczenia spełnionego w wykonaniu nieważnej umowy z 29 czerwca 2012 roku z aneksami.

Co więcej podkreślić należy, że przyjęcie konstrukcji bezpodstawnego wzbogacenia jako podstawy roszczenia byłoby próbą obejścia skutku w postaci nieważności umowy z dnia 29 czerwca 2012 roku zmienionej aneksami. Uwzględnienie roszczenia powoda (...) S.A. prowadziłyby w istocie do obejścia ustanowionego w art. 53 ust. 6 u.z.o.z. i 54 ust. 5 u.d.l. nakazu uzyskania zgody organu założycielskiego oraz skutku naruszenia tego nakazu w postaci nieważności zawartych umów. W ostatecznym wyniku natomiast mogłoby to prowadzić do zawierania niedozwolonych umów, wywołujących zagrożenia, którym naruszone przepisy miały zapobiec. Zachodzą zatem podstawy, by uznać roszczenie restytucyjne skarżącej za sprzeczne z art. 5 k.c. (v. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 2016 roku III CSK 245/15)

W świetle ustalonego stanu faktycznego brak jest zatem przesłanek, by uznać, iż pozwany uzyskał jakąkolwiek korzyść majątkową kosztem powoda (...) S.A. Zapłata przez (...) S.A. należności za pozwany Szpital (...) w żaden sposób nie wpłynęła na sytuację majątkową Szpitala i jego odpowiedzialność za spełnienie świadczenia wynikającego z umów o dostawę wyrobów medycznych nr (...) z dnia 30 października 2012 roku i nr (...) z dnia 2 stycznia 2013 roku. Między pozwanym a powodem (...) S.A. nie istniał żaden stosunek prawny, ale i z uwzględnieniem powyższych rozważań nie doszło do żadnego przesunięcia majątkowego kosztem powoda na rzecz pozwanego. Zawarcie przez powodów umowy z dnia 29 czerwca 2012 roku ostatecznie nie zmieniło sytuacji pozwanego w tym sensie, iż w dalszym ciągu zobowiązany jest on do wywiązania się z umów zawartych z (...) S.A. (...) S.A., spełniając świadczenie na rzecz powoda (...) S.A., zapłaciła cudzy dług, jednakże bez skutku zwolnienia pozwanego z obowiązku zapłaty, ale i bez skutku wstąpienia w prawa zaspokojonego wierzyciela.

W tym stanie rzeczy powództwo (...) S.A. podlegało oddaleniu w całości, o czym Sąd orzekł w punkcie 3. wyroku.

Zasadne okazało się natomiast żądanie zapłaty zgłoszone przez powoda (...) S.A.

Spółka ta przystąpiła do sprawy w charakterze powoda na podstawie art. 196 § 1 k.p.c., wstępując w sytuację procesową pierwotnego powoda (...) S.A. Nie zajęła ona dalszego szczegółowego stanowiska w sprawie, ograniczając się jedynie

do częściowego cofnięcia pozwu ze względu na okoliczność, iż część dochodzonych pierwotnie w tej sprawie należności objęta jest także przedmiotem sporu w innym procesie. Sąd ocenił zatem zasadność żądania powoda (...) S.A. na podstawie argumentów przytoczonych już wcześniej przez powoda (...) S.A. w pozwie wszczynającym postępowanie.

Jak wyżej wskazano spełnienie świadczenia przez (...) S.A. na rzecz (...) S.A. w wykonaniu nieważnej umowy nie powodowało wygaśnięcia zobowiązania pozwanego względem (...) S.A.

Należność dochodzona w niniejszej sprawie przez (...) S.A. to należność o zapłatę ceny za dostarczony pozwanemu towar na podstawie umów dostawy: nr (...) z dnia 30 października 2012 r. i nr (...) z dnia 2 stycznia 2013 r. Przedmiot dostawy, cena dostarczonych towarów oraz terminy płatności wynikają z załączonych do pozwu dokumentów umów oraz faktury VAT. Pozwany Szpital (...) nie kwestionował żadnej z okoliczności stanowiących podstawę faktyczną poddanego pod osąd roszczenia. Nie zaprzeczył w szczególności, że opisane w wystawionych przez powoda fakturach wyroby zostały mu dostarczone, a przedmiotowe faktury prawidłowo doręczone w terminie wskazanym w ich treści. Nie kwestionował również wynikających z tychże faktur cen towarów oraz okoliczności, iż nie zapłacił za nie powodowi w umówionym terminie.

Wobec uznania, iż podstawa faktyczna dochodzonych przez powoda (...) S.A. roszczenia nie budzi wątpliwości, pozostaje do rozważenia ich ocena prawna. W świetle właściwych przepisów Kodeksu cywilnego obowiązek zapłaty ceny za dostarczoną rzecz stanowi podstawowy obowiązek odbiorcy (art. 605 k.c.). Niespornym było, iż pozwany, mimo odebrania przedmiotu umowy, nie uiścił na rzecz powoda w umówionym terminie wynikającej z faktur ceny.

Nieuzasadniony okazał się przy tym zarzut czynienia przez powoda użytku z przysługującego mu prawa w sposób sprzeczny z zasadami współżycia społecznego. Nie było sporu między stronami, że powód (...) S.A. dostarczył pozwanemu towar objęty umową o dostawę wyrobów medycznych. Wobec powyższego pozwany jest obowiązany do zapłaty za spełnione przez powoda (...) S.A. świadczenie. Jak wynika zresztą z uzasadnienia zarzutu zawartego w sprzeciwie od nakazu zapłaty odnosi się on nie tyle do żądania przez powoda (...) S.A. zapłaty za dostarczony towar, co do zawarcia umowy przez powodów z pominięciem zgody pozwanego.

Mając na względzie powyższe przepisy oraz niesporne w niniejszej sprawie okoliczności, Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda całą dochodzoną pozvem kwotę 8718 zł. Na kwotę tę składają się w pierwszej kolejności należności wynikające z poszczególnych załączonych do pozwu faktur VAT o numerach: (...) – w łącznej kwocie 7638,62 zł. Ponadto na zasądzoną kwotę, zgodnie z żądaniem powoda, składa się także kwota 1079,38 zł, stanowiąca sumę wartości odsetek ustawowych naliczonych od wartości każdej z ww. faktur VAT za okres od dnia następnego od daty wymagalności poszczególnych faktur do dnia 29 sierpnia 2014, tj. dnia poprzedzającego wniesienie pozwu przez (...) S.A. Wskazać należy bowiem, iż w razie uchybienia terminowi płatności dostawca, jako wierzyciel, może żądać od odbiorcy, jako dłużnika, odsetek od świadczenia pieniężnego w postaci ceny dostarczonych towarów za czas opóźnienia – chociażby opóźnienie to było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi i chociażby wierzyciel nie poniósł żadnej szkody (art. 481 § 1 k.c.). Przy tym, zgodnie z zawartymi przez (...) S.A. i Szpital (...) umowami, płatność za dostarczone produkty realizowana miała być na rzecz powoda (...) S.A. sukcesywnie po dostawie przedmiotu umowy w terminie 30 dni od daty dostarczenia zamawiającemu prawidłowo wystawionej faktury. Strony uzgodniły przy tym, iż w przypadku nie uregulowania w powyższym terminie przez pozwanego płatności za dostarczony towar, powodowi przysługiwać będzie prawo naliczania odsetek od wartości niezapłaconej faktury w wysokości odsetek ustawowych.

Powód dochodził także zapłaty ustawowych odsetek od kwoty kapitału, tj. 8718 zł, naliczanych począwszy od dnia złożenia pozwu przez (...) S.A.. Żądanie to podlegało uwzględnieniu jedynie w części.

Sąd zasądził od sumy kwot poszczególnych faktur, tj. 7638,62 zł – na podstawie powołanego wyżej art. 481 k.c. – zgodnie z żądaniem powoda (...) S.A. odsetki, naliczając je od dnia wytoczenia w niniejszej sprawie powództwa (30 sierpnia 2014 roku). Sąd uwzględnił przy tym zmianę z dniem 1 stycznia 2016 roku brzmienia § 2 art. 481 k.c. wprowadzoną ustawą z dnia 9 października 2015 roku o zmianie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, ustawy - Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 1830). W związku z powyższym

za okres do dnia 31 grudnia 2015 roku Sąd zasądził odsetki umowne, stosownie do treści art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 31 grudnia 2015 roku. Natomiast za okres od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty zasądził odsetki umowne za opóźnienie, stosownie do treści art. 481 § 2 k.c. w brzmieniu aktualnym.

Odnosnie natomiast żądania odsetek od kwoty skapitalizowanych odsetek, tj. kwoty 1079,38 zł, wskazać należy na treść art. 482 § 1 k.c., zgodnie z którym od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa, chyba że po powstaniu zaległości strony zgodziły się na doliczenie zaległych odsetek do dłuższej sumy. Mając na względzie okoliczność, że powód (...) S.A. przystąpił do sprawy w charakterze powoda w dniu 25 stycznia 2016 roku, stwierdzić należy, iż wobec jednoznacznej treści art. 198 § 2 k.p.c. mógł żądać zasądzenia odsetek za opóźnienie od sumy zaległych odsetek naliczanych dopiero od tej daty i od tej daty Sąd zasądził je na rzecz powoda (...) S.A.

(...) S.A. w pozostałym zakresie, tj. w części żądania odsetkowego od kwoty 1079,38 zł za okres od dnia 30 sierpnia 2014 roku do dnia 24 stycznia 2016 roku, jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Mając na względzie powyższe, Sąd orzekł jak w punkcie 1. i 2. wyroku.

O kosztach niniejszego postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c., który przewiduje, iż w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań, koszty należy wzajemnie znieść lub stosunkowo rozdzielić; jeżeli jednak strona uległa tylko co do nieznaczonej części swego żądania, sąd może włożyć na jej przeciwnika obowiązek zwrotu wszystkich kosztów. W niniejszej sprawie powództwo (...) S.A. zostało nieuwzględnione jedynie w zakresie żądania zasądzenia odsetek – i to w części tego żądania. Powód (...) S.A. niewątpliwie uległ zatem co do nieznaczonej części swego żądania. Sąd uznał więc, że koszty procesu, które poniósł ten powód, powinna ponieść w całości strona pozwana. W skład kosztów tych weszły: koszty opłat skarbowych od udzielonych pełnomocnictw – 34 zł oraz koszty zastępstwa procesowego – 1200 zł. Koszty zastępstwa procesowego Sąd ustalił na podstawie § 6 pkt. 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

Na podstawie art. 186 § 2 k.p.c., który stanowi, iż jeżeli przeciwnik bez usprawiedliwienia nie stawi się na posiedzenie, sąd na żądanie wzywającego, który wniósł następnie w tej sprawie pozew, uwzględni koszty wywołane próbą ugodową w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie, Sąd na żądanie powoda (...) S.A. zasądził także na jego rzecz od pozwanego koszty wywołane postępowaniem w sprawie XVI Co 2162/15. W skład tych kosztów weszły: opłata sądowa od wniosku – k. 40 zł, koszt opłaty skarbowej od udzielonego pełnomocnictwa – 17 zł oraz koszty zastępstwa prawnego – 120 zł. Koszty zastępstwa prawnego Sąd ustalił na podstawie § 10 ust. 1 pkt. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U.2013.490 j.t.).

ZARZĄDZENIE

(...)

a) (...)

b) (...)

c) (...)